

مسیری متفاوت با وعده‌ها

دنیای اقتصاد / دکتر موسی غنی‌نژاد اقتصاددان

اتفاقاتی که طی هفته‌های اخیر در روند بررسی بودجه سال ۹۷ رخ داد حقیقتاً باید عجیب توصیف کرد، به این لحاظ که دولت به‌عنوان ارائه‌دهنده لایحه بودجه، باید قاعدتاً مدافع آن می‌بود، اما آنچه در عمل اتفاق افتاد خلاف آن را نشان داد. رئیس سازمان برنامه و بودجه که سمت سخنگویی دولت را نیز بر عهده دارد، تک‌تک موارد مندرج در لایحه پیشنهادی دولت را برای سال آینده قابل مذاکره دانست.

او در بحث‌های مرتبط با افزایش قیمت حامل‌های انرژی، پس از انتقادات مخالفان، عنوان کرد که این ارقام صرفاً پیشنهادهای دولت است و اصراری بر آنها نیست. یا در بحث یارانه‌ها، موضعی کاملاً خلاف متن اولیه بودجه گرفت. چطور می‌توان در ابتدای امر از حذف بیش از ۳۰ میلیون نفر از یارانه‌بگیران سخن گفت، اما با شروع انتقادات از این تصمیم، نظر خود را به کلی تغییر داد و عنوان کرد که حتی یک نفر نیز از لیست یارانه‌بگیران حذف نخواهد شد؟ مگر نه اینکه بودجه از سوی مجموعه دولت نگاشته شده است و سازمان برنامه و بودجه به‌عنوان متولی اصلی آن، باید در برابر دیدگاه‌های منتقدان پاسخگو، مدافع و دارای ادله کافی می‌بود؟

ادامه در صفحه ۳ و ۴

سندیکای صنعت برق ایران /

پیشنهادات کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکای برای اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده به مجلس شورای اسلامی

لحظه باید قابل شناسایی باشند، اذعان دارد که رد شدن فاکتورها به دلیل ورود صادر کننده فاکتور به لیست سیاه در سال‌های بعد منطقی نیست. نگارنده در نامه بر حذف مالیات بر ارزش افزوده در گمرک تأیید داشته و تصریح کرده است که در معامله با شرکت‌های دولتی، مالیات بر ارزش افزوده حسب نقد شدن فاکتور باید مطالبه شود یا اینکه کارفرمای دولتی به ارائه نامه کتبی به سازمان امور مالیاتی مبنی بر اینکه مطالبات پیمانکار/ فروشنده را پرداخت نکرده است، موظف شود (در حال حاضر صدور هر برگ فاکتور به معنی ایجاد بدهی ۹٪ برای صادر کننده است).

سندیکای صنعت برق ایران در نامه‌ای به رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی نقطه نظرات خود درباره قانون مالیات بر ارزش افزوده را که در مجلس در حال بازبینی و اصلاح است، اعلام کرد.

در این نامه قید شده است که مالیات بر ارزش افزوده پرداخت شده تجهیزاتی که از داخل خریداری و به مناطق آزاد ارسال می‌شوند، عودت داده نمی‌شود که این امر باید اصلاح شود. همچنین لازم است درباره پرداخت مالیات مکرر در خصوص شرکت‌هایی که نماینده شرکت خارجی در ایران هستند، تجدیدنظر صورت بگیرد. در ادامه نگارنده با تأکید بر اینکه فاکتور فروش و معامله کنندگان صوری قبل از هر اقدام و در

سندیکای صنعت برق ایران
Iran Electrical Industry Syndicate

تلفن: ۰۲۱-۷۷۶۶۰۰
پست: ۱۹۱۳۱۹۱

جانب آقای دکتر پور ابراهیمی
رئیس محترم کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی
موضوع: مطالبات بر ارزش افزوده

با سلام و احترام
حال آنکه کمیته تخصصی بازبینی قانون مالیات بر ارزش افزوده در حال بررسی و اصلاح فرآیند محترم می‌باشد.
این سندیکای مشکلات و نقطه نظرات خود را به شرح زیر جهت استفسار و مساعدت در اصلاحیه قانون مزبور تقدیم می‌نماید.

۱- در حال حاضر تجهیزاتی که از داخل خریداری می‌شوند و به مناطق آزاد تجاری ارسال می‌گردند مالیات بر ارزش افزوده پرداخت شده آن عودت نمی‌شود که با این اصلاح نمود.

۲- مشکلات پرداخت مالیات مکرر در خصوص شرکت‌هایی که نماینده شرکت خارجی در ایران هستند مانند شرکت زیمن (Siemens) مالیات واردات و بارگانه فروش (اگر است) باید تعدیل نظر قرار گیرد.

۳- VAT بر پول پس از منی به آن شرکت عودت می‌شود ولی به هر حال مومنان افزایش قیمت را فراموش می‌نمایند.

۴- فاکتور فروش و معامله کنندگان صوری قبل از هر اقدام و در لحظه قابل شناسایی باشند. با شناس فاکتور یا به نقل و مدار کتبی فاکتور به لیست سیاه در سال‌های بعد منطقی نیست.

۵- در نامه با شرکت‌های دولتی مالیات بر ارزش افزوده حسب نقد شدن فاکتور مطالبه شود و یا این که اگر برای دولتی بوفته به ارائه نامه کتبی به سازمان امور مالیاتی مبنی بر اینکه مطالبات پیمانکار/ فروشنده را پرداخت نشده است (در حال حاضر صدور هر برگ فاکتور به معنی ایجاد بدهی ۹٪ برای صادر کننده است).

۶- مشکلات پرداخت بر ارزش افزوده در شرکت پیمانکار/ فروشنده را پرداخت نکرده است، موظف شود (در حال حاضر صدور هر برگ فاکتور به معنی ایجاد بدهی ۹٪ برای صادر کننده است).

پیشنهاد: ارسال نامه جهانی سازمانگزی می‌نماید.

فهرست امضاء: کمیته حقوقی و قراردادهای

پرویز قلیات پور
رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی

سندیکای صنعت برق ایران
Iran Electrical Industry Syndicate
تلفن: ۰۲۱-۷۷۶۶۰۰
پست: ۱۹۱۳۱۹۱

انرژی تجدید پذیر در محاق

« دولت عوارض برق محاسبه شده در قبوض برق را به انرژی تجدید پذیر اختصاص نمی دهد؛ این تازه ترین چالش صنعت برق با دولت است. چالشی که حالا ممکن است به امنیت سرمایه گذاری در حوزه انرژی های تجدید پذیر لطمه وارد کرده و سرمایه گذاران را فراری دهد. ادامه در صفحه ۳ »

افزایش قیمت خرید تضمینی برق از نیروگاه های تجدید پذیر بر اساس نرخ یورو

رئیس سازمان انرژی های تجدید پذیر و بهره‌وری انرژی با بیان اینکه برق تمامی نیروگاه های تجدید پذیر تضمینی و به مدت ۲۰ سال خریداری می شود، گفت: هر ماه که صورت حساب نیروگاه ها پرداخت می شود با توجه به تورم آن ماه میزان پرداخت نسبت به ماه قبل و زمان انجام قرارداد تعدیل شده و افزایش می یابد. ادامه در صفحه ۵

نصب ۱۷ مگاوات نیروگاه خورشیدی با مشارکت فرانسوی ها

مدیرعامل شرکت توزیع برق استان تهران از به مدار آمدن ۱۷ مگاوات نیروگاه خورشیدی با مشارکت فرانسوی ها در استان تهران خبر داد و گفت: راندمان نیروگاه های خورشیدی ۴۰ درصد است، پس می توانیم با قابلیتی که استان تهران دارد نصب نیروگاه خورشیدی را افزایش دهیم. ادامه در صفحه ۶

تحویل گاز به نیروگاه ها تا نیمه اسفند ۱۱,۶ درصد رشد کرد

تهران- ایرنا- مدیرعامل شرکت انتقال گاز از رشد ۱۱,۶ درصدی تحویل گاز به نیروگاه ها از آغاز امسال تا نیمه اسفند در همسنگی با پارسال خبر داد که به حفظ محیط زیست کمک می کند ادامه در صفحه ۶

کرمان صاحب نیروگاه خورشیدی می شود

سفیر اتریش در ایران با بیان اینکه کشورش آمادگی همکاری برای ساخت نیروگاه های خورشیدی بیشتر در استان کرمان را دارد، گفت: اینک فاز اول پروژه نیروگاه خورشیدی در این استان را در دست ساخت داریم... ادامه در صفحه ۶

اقتصادی

محدودیت صادرات کالا به عراق، مختص ایران نیست

تهران- ایرنا- رئیس سازمان توسعه تجارت ایران، افزایش عوارض بازرگانی صادرات کالا از سوی عراق را فقط مختص کالاهای ایرانی ندانست و گفت: برنامه بغداد حمایت از تولید داخلی آن کشور است. ادامه در صفحه ۸

بازار عراق رقابتی شده است اما مزیت های ایران بد نیست

رئیس اتاق مشترک ایران و عراق اظهار داشت: با امن تر شدن عراق، همه کشورها تقاضای فعالیت در این کشور را دارند، بنابراین بازار عراق یک بازار رقابتی در همه حوزه ها است. ادامه در صفحه ۸

ایران بزرگترین اقتصاد خارج از WTO است

مدیر کل دفتر توسعه صادرات محصولات صنعتی و معدنی سازمان توسعه تجارت معتقد است که ایران بزرگترین اقتصاد خارج از سازمان تجارت جهانی (WTO) است. ادامه در صفحه ۸

رشد اقتصادی سال ۹۶ حدود ۴.۴ درصد است

مرکز پژوهش های مجلس، رشد اقتصادی سال ۹۶ را حدود ۴.۴ درصد برآورد کرد. ادامه در صفحه ۹

صادرات خدمات فنی مهندسی تابعی از روابط بین المللی است

مساله مهم در صادرات خدمات فنی مهندسی مسایل و روابط بانکی است. چرا که شرکت های ایرانی نمی توانند به موقع ضمانت نامه بفرستند و یا تامین مالی و پشتیبانی مالی کنند. ادامه در صفحه ۹

شورای نگهبان بودجه ۹۷ را تایید کرد

ایسنا : سخنگوی کمیسیون تلفیق لایحه بودجه کل کشور سال ۹۷ از تایید مصوبات مجلس در بودجه ۹۷ از سوی شورای نگهبان خبر داد و در عین حال گفت که حکم مربوط به استرداد اراضی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شده و این مجمع درباره آن اعلام نظر خواهد کرد. ادامه در صفحه ۱۰

شبکه بانکی در ۱۱ ماهه امسال بیش از ۵۱۹ هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداخت

تهران- ایرنا- بانک مرکزی اعلام کرد: بانک ها در

۱۱ ماهه امسال ۵ تریلیون و ۱۹۴ هزار میلیارد ریال (۵۱۹۴ هزار میلیارد ریال) تسهیلات به بخش های اقتصادی پرداخته اند که نسبت به دوره مشابه سال قبل ۴۱۸ هزار و ۲۰۰ میلیارد ریال معادل ۸,۸ درصد رشد دارد. ادامه در صفحه ۱۱

دلار به ۴۸۱۰ تومان رسید سکه بهار آزادی

بر اساس معاملات بازار آزاد تهران، هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم ۴۴ هزار تومان گران شد و نرخ دلار هم به ۴۸۱۰ تومان رسید... ادامه در صفحه ۱۱

روزنامه قانون / وضعیت انرژی‌های تجدید پذیر در کشور و کاستی‌های موجود در مدیریت آن‌ها بررسی شد

انرژی تجدید پذیر در محاق

« دولت عوارض برق محاسبه شده در قبوض برق را به انرژی تجدید پذیر اختصاص نمی دهد؛ این تازه‌ترین چالش صنعت برق با دولت است. چالشی که حالا ممکن است به امنیت سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر لطمه وارد کرده و سرمایه‌گذاران را فراری دهد.

کاوه مدنی، معاون آموزش و پژوهش سازمان حفاظت محیط زیست در این خصوص می‌گوید: « اگر می‌خواهیم در مسیر توسعه پایدار قدم برداریم و مسائل محیط زیستی نظیر انرژی‌های تجدیدپذیر برایمان اهمیت دارد، باید پیام روشن و اطمینان‌بخش به سرمایه‌گذاران در این حوزه ارسال کنیم. در حوزه انرژی تجدیدپذیر قوانین و تسهیلات جذاب‌تری نسبت به سایر حوزه‌ها برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی داریم. اما اگر ما به تعهداتمان عمل نکنیم به طور حتم بسیاری سرمایه‌گذارها کار را رها می‌کنند و البته آن‌ها که می‌خواهند سرمایه‌گذاری کنند، از این کار منصرف می‌شوند. این روندی است که ما امروز شاهد آن هستیم.»

مدنی در ادامه می‌گوید: «زدن از بودجه پیش‌بینی شده برای احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر به نفع کشور نیست اما متأسفانه محدودیت‌های بودجه‌ای گاهی باعث می‌شود که افراد روی مشکلات جاری تمرکز کرده و اولویت‌های بلندمدت کشور را فراموش کنند.» نمایندگان مجلس شورای اسلامی در قانون بودجه سال ۹۷ نحوه محاسبه عوارض مصرف برق در سال

آینده را اصلاح کردند. عوارضی که بر اساس قانون حمایت از صنعت برق باید در قبوض برق محاسبه و از شهروندان اخذشود. در ماده ۵ قانون حمایت از صنعت برق آمده است: «دولت موظف است برای تامین بخشی از منابع لازم جهت اجرای طرح‌های توسعه و نگهداری شبکه‌های روستایی و تولید برق تجدیدپذیر و پاک، عوارض مصرف هر کیلووات ساعت برق را در بودجه سالانه پیش‌بینی کند. وجوه حاصل شده به حساب شرکت توانیر نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و ۱۰۰ درصد آن فقط بابت کمک به اجرای طرح‌های مذکور هزینه می‌شود». پیام‌باقری، نایب رییس هیات مدیره سندیکای صنعت برق در این مورد می‌گوید: «میزان عوارض محاسبه شده در قبوض برق در سال‌های گذشته به ازای هر کیلو وات ساعت پنج هزار تومان بود. بر اساس لایحه دولت بنابراین بود که این عدد به ۶ هزار تومان تغییر کند. اما در پی گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس مبنی بر ناعادلانه بودن محاسبه این عوارض برای شهروندان ساکن در مناطق گرمسیر به دلیل استفاده بیشتر از برق و مصرف بالاتر، نمایندگان اعداد ثابت را به هشت درصد تغییر دادند. این تغییر با توجه به ارزان تر بودن قیمت پایه برق در مناطق گرمسیر، در حقیقت کمک به ایجاد فضای عادلانه در پرداخت این عوارض محسوب می‌شود اما تغییری در قیمت برق ایجاد نمی‌کند». بر اساس بند «ه» تبصره ۶ قانون بودجه ۹۷ عوارض موضوع ماده ۵ قانون حمایت از صنعت برق کشور به میزان هشت درصد مبلغ برق مصرفی در سقف دوازده هزار و هشتصد میلیارد ریال تعیین شده است.

شرایط انرژی تجدیدپذیر در کشور

با وجود بسترهای مناسب قانونی برای سرمایه‌گذاری

مسیری متفاوت با وعده‌ها

ادامه از صفحه ۱/

تغییر موضع‌های اینچنینی از طرف دولت و مشخصاً سازمان برنامه و بودجه در روند بررسی بودجه سال ۹۷ بسیار تعجب‌برانگیز بود و تقریباً اعتماد جملگی ناظران را درخصوص بنیان تصمیم‌گیری‌های دولت سلب کرد و به اعتبار کارشناسی سازمان برنامه به‌طور جدی لطمه زد. گویا دولت برای سال ۹۷ صرفاً از باب رفع تکلیف، مواردی را مرقوم و به مجلس ارسال کرده است تا در ادامه ببیند چه می‌شود! این در حالی است که بودجه باید به‌صورت دقیق و محاسبه شده در اختیار نمایندگان قرار می‌گرفت. واقعیت این است که به‌صورت سنتی، نمایندگان مجلس تلاش می‌کنند تا تغییرات مدنظر خود را براساس منافع منطقه‌ای حوزه انتخابیه خود در بودجه اعمال کنند و در مقابل، دولت به‌عنوان نماینده تفکر کارشناسی و با رویکرد ملی، به دفاع از بودجه پیشنهادی خود می‌پردازد. اما زمانی که بودجه تا این حد بی‌دفاع است، ملاحظه می‌کنیم که دولت حتی خود نیز از پیشنهادهای اولیه‌اش عقب‌نشینی می‌کند! تعبیری که حتی در این مورد شاید درست هم نباشد، زیرا عقب‌نشینی زمانی معنی پیدا می‌کند که بعد از ارائه این سند و دفاع از آن، در واکنش به تلاش‌های طرف مقابل مقداری از مواضع اولیه خود کوتاه می‌آیند، اما آن چیزی که در این مدت به وضوح دیده شد تزلزل ارائه‌دهندگان بودجه ۹۷ بود. موضوعی

که نه‌تنها کارشناسان اقتصادی، بلکه نمایندگان مجلس را نیز درخصوص عملکرد دولت با شگفتی مواجه کرد.

متأسفانه باید گفت اتفاقات امسال پیرامون بررسی بودجه ۹۷ موجب پایه‌گذاری سنت بسیار بدی شد؛ به این ترتیب که گویا هیچ نهاد و فرد مشخصی مسوولیت بودجه را بر عهده ندارد و قرار بر این است که برای سال آینده دولت و مجلس، بدون در نظر گرفتن مسائل کارشناسی، درخصوص میزان و محل درآمدها و هزینه‌ها به سند مرضی‌الطرفینی برسند! حال آنکه بودجه سندی کاملاً کارشناسی است و نیاز دارد تا با ارزیابی‌هایی دقیق، تمامی امکانات و منابع ممکن پیش‌بینی شود، نه اینکه با یکسری تصمیمات غیر کارشناسی در مجلس، سرفصل‌هایی اضافه یا کم شوند. به‌هرصورت در مورد هزینه‌ها می‌توان تا اندازه‌ای مذاکره و چانه‌زنی داشت اما درخصوص منابع درآمدی نمی‌توان بی‌محابا و بدون بررسی کارشناسی تغییراتی اعمال کرد. در هر صورت از شواهد و قرائن این‌گونه به‌نظر می‌رسد که بودجه ۹۷ اساساً در خود سازمان برنامه و بودجه نیز بدون دقت کارشناسی لازم تهیه شده باشد، چراکه هیچ‌کس حتی رئیس این سازمان حاضر نبود به‌طور جدی از آن دفاع کند. گویا از این پس قرار است بودجه نیز همانند سایر مسائل با کدخدانسی سیاست‌پیشگان رفع و رجوع شود!

ادامه در صفحه بعد

مسیری متفاوت با وعده‌ها

ادامه از صفحه ۳/۳

قرار گیرد.

همه اینها در حالی صورت می‌گیرد که چه در زمان تبلیغات انتخاباتی سال ۹۲ و چه در انتخابات سال جاری، آقای روحانی شعارهایی بیان می‌کردند که نشانه‌هایی از رویکردهای مبتنی بر بازار آزاد داشت. اینکه وعده‌هایی در مقطعی داده شود اما پس از پیروزی وزرای کابینه در مسیری متفاوت یا حتی متضاد با آنچه از زبان رئیس‌جمهوری گفته شده حرکت کنند، اتفاق مبارکی نیست. یکی از صحبت‌هایی که توسط آقای روحانی مطرح می‌شد، ایجاد اشتغال با استفاده از رویکردهای متکی به بازار آزاد بود اما شاهد بودیم در این راستا صرفاً شعار داده می‌شود. تصمیم دولت برای اعطای وام‌های کم‌بهره ارزان‌قیمت به بنگاه‌های ورشکسته و نیمه ورشکسته، از محل درآمدهای ایجادشده به واسطه افزایش قیمت حامل‌های انرژی، با هدف ایجاد اشتغال، درحالی که سیاستی تکراری و شکست‌خورده است را نمی‌توان حرکت در مسیر آزادسازی اقتصادی دانست. راه‌حلی که در دولت آقای خاتمی و احمدی‌نژاد نیز مورد توجه قرار گرفت، هربار با عدم موفقیت همراه شد و اتفاقاً در زمان تبلیغات انتخاباتی نیز توسط رقیبان آقای روحانی مطرح می‌شد. اجرای سیاست‌های آزادسازی بیش از شعار، نیاز به عمل دارد. با حلاً حلاً دهن شیرین نمی‌شود!

با توجه به اینکه بر اساس آخرین تغییرات، در سال آینده هیچ‌یک از یارانه‌بگیران حذف نمی‌شوند و منابع درآمدی حاصل از افزایش قیمت حامل‌های انرژی نیز منتفی شده است، از سوی دیگر در این سال سررسید بسیاری از اوراق قرضه دولتی فرامی‌رسد، در کنار مشکلاتی دیگر، فشارهای مالی جدی به دستگاه‌های دولتی وارد خواهد آمد. ضمن اینکه برای سال ۹۷ هزینه‌هایی ترسیم شده که منابع درآمدی لازم برای آن پیش‌بینی نشده است یا اگر پیش‌بینی شده بود، اینک دیگر منتفی شده است. قطعاً یکی از تبعات خطرناک این‌گونه سیاست‌گذاری‌ها برای سال آینده، توسل دولت به منابع بانک مرکزی برای چاپ پول خواهد بود؛ مساله‌ای که قطعاً منجر به افزایش تورم خواهد شد و دستاوردهای اقتصادی ارزشمند دولت در زمینه ثبات اقتصادی و کنترل تورم را نیز از بین خواهد برد. ضمن اینکه اگر دولت بخواهد برای تامین کسری بودجه خود به افزایش بیش از پیش درآمدهای مالیاتی متوسل شود، در شرایطی که تولید و صنعت در وضعیتی بغرنج قرار دارند، به جای حل مساله بر ابعاد آن در دراز مدت خواهد افزود. خلاصه کلام اینکه تا دیر نشده دولت باید به هر طریق ممکن شأن کارشناسی را به کار بودجه‌نویسی برگرداند و اجازه ندهد این کار خطیر دستاویز بازی‌های سیاسی و پوپولیستی

فاصله از خطوط اصلی انتقال، فاقد توجیه اقتصادی بود. راهکار در نظر گرفته شده برای تامین برق روستاها استفاده از انرژی تجدیدپذیر است. با این تدبیر امروز ما بیش از ۱۰۰۰ نیروگاه کوچک پنج کیلو وات برای تامین برق روستاهای کوچک در کشور داریم که البته این رویه همچنان ادامه دارد. از جمله مزیت‌های استفاده از نیروگاه‌های تجدیدپذیر حذف هزینه انتقال و تلفات شبکه است. حمیدرضا صالحی، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی در خصوص پتانسیل‌های کشور برای تولید برق از محل انرژی‌های تجدید پذیر می‌گوید: «ایران با توجه به پتانسیل‌های توانایی تولید ۶۰ هزار مگاوات برق از محل انرژی‌های تجدیدپذیر را دارد که البته برای این منظور به ۶۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری نیاز داریم. سرمایه‌گذاری در این بخش با توجه به زیرساخت‌های قانونی می‌تواند در شرایط مطلوب قرار گیرد. اما متأسفانه به دلیل مشکلات گوناگون تا به حال در جذب سرمایه خارجی در این حوزه موفق نبوده ایم».

چرا انرژی تجدید پذیر از برنامه عقب است؟

عقب ماندن از اهداف توسعه‌ای امر چندان تعجب‌برانگیزی در اقتصاد ایران نیست. اما در این میان نکته قابل تامل این است که سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر، نه فقط از اهداف برنامه‌ای که از موارد مصرح در قوانین دایمی کشور نظیر قانون اصلاح الگوی مصرف (ماده ۶۱) بوده بلکه از اهداف قانون حمایت از صنعت برق کشور نیز هست. صالحی در مورد دلیل عقب‌ماندگی در حوزه انرژی تجدیدپذیر می‌گوید: «گذشته از مشکلات حقوقی و نظام قراردادهای ما در اجرای تعهدات مان نسبت به سرمایه‌گذارانی که به کشور ما آمده‌اند و هم‌اکنون مشغول به کار هستند

در بخش تجدیدپذیر و مزیت‌های نسبی کشورمان در این حوزه، هنوز صنعت برق ایران با اهداف در نظر گرفته شده در این بخش فاصله دارد. انرژی‌های تجدید پذیر همان‌گونه که از نام‌شان مشخص است، تمامی ندارند و قابل تجدید بوده و با محیط زیست سازگار هستند. در حال حاضر در ایران حدود ۵۳ درصد سهم انرژی مصرفی از گاز طبیعی، ۴۴ درصد از نفت، دو درصد انرژی برق‌آبی و یک درصد نیز زغال سنگ است. در واقع بر خلاف قابلیت‌هایی که در کشور وجود دارد، تنها یک درصد از مصرف انرژی در ایران، مربوط به انرژی‌های تجدیدپذیر است. پیام باقری در خصوص عقب‌ماندگی‌های صنعت برق ایران در حوزه تجدیدپذیر می‌گوید: «در حوزه تجدیدپذیر با وجود استعداد بالایی که در کشور وجود دارد، از برنامه عقب هستیم. در پایان برنامه ششم توسعه باید ۵۰۰۰ مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر را در مدار داشته باشیم، حال آنکه امروز متأسفانه کمتر از یک درصد از کل تولید برق ما از محل تجدیدپذیر است. نکته قابل توجه آنکه ایران در طول سال بیش از ۳۰۰ روز آفتابی دارد که این خود می‌تواند به تامین بیش از ۸۰ درصد انرژی خورشیدی منجر شود. این استعداد در کمتر نقطه جغرافیایی در جهان وجود دارد».

باقری در ادامه با اشاره به ضرورت سرمایه‌گذاری پنج میلیارد دلاری برای تحقق اهداف برنامه ششم توسعه می‌گوید: «ایران جزو ۱۰ کشور آلاینده دنیا در حوزه انرژی است. بر اساس معاهده پاریس ما پذیرفته‌ایم که تا سال ۲۰۳۰ میزان آلاینده‌گی را به میزان ۱۲ درصد کاهش دهیم. استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر یکی از راه‌های کاهش آلاینده‌گی است». باقری در ادامه در مورد تامین برق روستایی از محل انرژی تجدید پذیر می‌گوید: «برق رسانی به بسیاری روستاها به دلیل

نیز موفق نبوده‌ایم. متاسفانه دولت از مبلغ ۱۱۰۰ میلیارد تومان برای انرژی تجدیدپذیر از محل اخذ عوارض بر مصرف برق، تنها ۳۴ میلیارد تومان را به سرمایه‌گذاران در این بخش پرداخت کرده است که این خود یک پیام منفی برای سرمایه‌گذاران خارجی است که در این بخش از اقتصاد ایران وارد شده‌اند. اما اشاره نایب رییس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی تهران به عدم اجرای ماده ۵ قانون حمایت از صنعت برق کشور در حالی اتفاق می‌افتد که به گفته بسیاری کارشناسان حوزه اقتصاد برق، واریز عوارض بر مصرف برق به حساب خزانه و عدم التزام سازمان مدیریت به هزینه این مبالغ در محل پیش‌بینی شده در قانون، امروز به یکی از مشکلات اصلی این حوزه تبدیل شده است. پیام باقری نایب رییس سندیکای صنعت برق در این باره می‌گوید: «متاسفانه با وجود وصول ۸۰۰ میلیارد از ۱۱۰۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده در بودجه ۹۶ هنوز مبلغ قابل توجهی به سرمایه‌گذاران پرداخت نشده است. متاسفانه ورود سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی به موضوع، اجرای قانون را با مشکل مواجه کرده است. چون عوارض دریافتی به خزانه واریز می‌شود، هزینه آن نیز باید با نظر این سازمان انجام شود. متاسفانه سازمان برنامه بخشی از این مبلغ را برای هزینه‌های جاری دیگر سرمایه‌گذاری کرده است. در این شرایط متاسفانه بخشی از سرمایه‌گذاران خارجی که موفق به اخذ مجوز شده و حتی کلنگ نیروگاه برای احداث را زده بودند به همین دلیل انصراف دادند».

عدم پرداخت هزینه سرمایه‌گذاران در حوزه انرژی تجدیدپذیر از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی در حالی اتفاق می‌افتد که به گفته نایب رییس سندیکای صنعت برق، سرمایه‌گذاری در بخش‌های

مختلف اقتصاد ایران به سختی انجام می‌پذیرد. یکی از سرمایه‌گذاران در نیروگاه‌های تجدیدپذیر در این مورد می‌گوید: «در حالی که پرداخت‌ها به ما باید به صورت ماهانه یا دوماهه انجام می‌شد، متاسفانه از سوی دولت پرداخت به‌طور نامنظم انجام می‌شود. به نحوی که گاهی تا چند ماه خبری از پول نیست. این درحالی است که احداث نیروگاه‌های برق تجدیدپذیر گاهی در چند فاز پیش‌بینی و اجرا می‌شود و عدم اجرای تعهدات به دولت به‌طور حتم به پیشرفت فازهای مختلف پروژه لطمه وارد می‌کند. بسیاری سرمایه‌گذاران خارجی به همین دلیل در حال ترک ایران هستند».

تجدیدپذیر را چگونه نجات دهیم؟

با وجود فراهم بودن بسترهای قانونی برای جذب سرمایه‌گذاری در بخش انرژی تجدیدپذیر، کشورمان هنوز در اهداف پیش‌بینی شده در این بخش مانده است. در حالی که دولت از پرداخت سهم ۱۱۰۰ میلیارد تومانی تجدیدپذیرها از عوارض برق در سال ۹۶ ناتوان بوده است، نمایندگان مجلس شورای اسلامی در قانون بودجه سال ۹۷، این مبلغ را تا سقف ۱۲۸۰ میلیارد تومان افزایش داده‌اند. عددی که ممکن است در صورت استمرار روند جاری به سرمایه‌گذاران در انرژی‌های تجدیدپذیر پرداخت نشود. نایب رییس سندیکای صنعت برق راهکار مناسب برای جذب این عدد پیش‌بینی شده در قانون برای نیروگاه‌های تجدیدپذیر را اصلاح قانون می‌داند. او در این خصوص می‌گوید: «سندیکای صنعت برق در طول مدت بررسی بودجه ۹۷، برای اصلاح پیشنهاد دولت در این تبصره تلاش کرد. بر این اساس تلاش شد که پس از واریز عوارض به خزانه، مبلغ مورد نیاز به‌طور مستقیم به حساب ساتبا واریز و در حقیقت

سازمان مدیریت از این فرآیند کنار گذاشته شود، چون ادامه این روند به انصراف سرمایه‌گذاران منتهی خواهد شد. سرمایه‌گذاران خارجی قایل به قرارداد PPA با ساتبا نیستند بلکه ضمانت حکومت را می‌خواهند. از این رو در تلاش هستیم که قانون در این بخش اصلاح و شرایط به نفع سرمایه‌گذاران تغییر کند».

حمیدرضا صالحی نیز در این خصوص می‌گوید: «باید مقررات را به نوعی تنظیم کنیم که عوارض دریافتی از محل برق از دسترس دولت برای هزینه در جای دیگر، خارج شود. امیدواریم که در سال آینده شاهد چنین مساله‌ای نباشیم. بر اساس برنامه ششم باید بتوانیم ۵۰۰۰ مگاوات از برق کشور را از محل تجدیدپذیرها تامین کرده تا نیروگاه‌های با راندمان پایین و آلاینده را از رده خارج کنیم».

فارس/ رئیس سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر به فارس خبر داد

افزایش قیمت خرید تضمینی برق از نیروگاه‌های تجدیدپذیر بر اساس نرخ یورو

رئیس سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی با بیان اینکه برق تمامی نیروگاه‌های تجدیدپذیر تضمینی و به مدت ۲۰ سال خریداری می‌شود، گفت: هر ماه که صورت حساب نیروگاه‌ها پرداخت می‌شود با توجه به تورم آن ماه میزان پرداخت نسبت به ماه قبل و زمان انجام قرارداد تعدیل شده و افزایش می‌یابد. سیدمحمد صادق‌زاده در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی

خبرگزاری فارس با اشاره به اینکه برق تمامی نیروگاه‌های تجدیدپذیر به صورت تضمینی و به مدت ۲۰ سال خریداری می‌شود، گفت: هر ماه که صورت حساب نیروگاه‌ها پرداخت می‌شود با توجه به تورم آن ماه میزان پرداخت را نسبت به ماه قبل و زمان انجام قرارداد تعدیل کرده و افزایش می‌دهیم.

رئیس سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی مبنای تعدیل قیمت‌ها را نرخ یورو عنوان کرد و افزود: چنانچه در زمان عقد قرارداد یورو به عنوان مثال قیمتی چهار هزار تومانی داشته باشد و در پنج سال آینده این رقم به هشت هزار تومان افزایش پیدا کند طبیعی است قیمت برقی که قرار است پرداخت شود هم به همین میزان هر ماه افزایش پیدا می‌کند.

وی ادامه داد: با این حساب تورم در آن لحاظ شده است و مطمئناً بازگشت سرمایه و سودی که برای این سرمایه‌گذاری در نظر گرفته شده تضمین شده است. مدیرعامل ساتبا خاطر نشان کرد: تمامی شهرها و استان‌ها یک نیروگاه تجدیدپذیر دارند و چنانچه فردی حتی پنج میلیون تومان سرمایه در اختیار داشته باشد، می‌تواند نیروگاهی یک کیلوواتی احداث کند و برق تولیدی حاصله از نیروگاه خود را به صورت تضمینی و با قیمت مناسب به فروش برساند.

وی ادامه داد: از دو سال گذشته تغییر مسیری در حوزه تولید برق تجدیدپذیرها ایجاد شده است و این تغییر ریل تحول خوبی در این عرصه ایجاد کرده است. به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، از دو سال پیش قیمت خرید تضمینی برق تولیدی نیروگاه‌های تجدیدپذیر ارائه و به صورت تضمینی به مدت ۲۰ سال برق تمامی نیروگاه‌های احداثی خریداری می‌شود.

فارس/ مدیرعامل شرکت توزیع برق استان تهران خبر داد

نصب ۱۷ مگاوات نیروگاه خورشیدی با مشارکت فرانسوی‌ها

مدیرعامل شرکت توزیع برق استان تهران از به مدار آمدن ۱۷ مگاوات نیروگاه خورشیدی با مشارکت فرانسوی‌ها در استان تهران خبر داد و گفت: راندمان نیروگاه‌های خورشیدی ۴۰ درصد است، پس می‌توانیم با قابلیت‌هایی که استان تهران دارد نصب نیروگاه خورشیدی را افزایش دهیم.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، حاجی رضا تیموری در جمع خبرنگاران با اشاره به اینکه تا ماه‌های گذشته در استان تهران تنها یک مگاوات نیروگاه خورشیدی آن هم به شکل پراکنده نصب بود، گفت: با مشارکت یک شرکت ایرانی و شرکت «هانو» فرانسه یک نیروگاه خورشیدی ۱۰ مگاواتی در شمس‌آباد و ۷ مگاواتی در دماوند نصب شده و به زودی با حضور مقامات مسئول به بهره‌برداری خواهد رسید.

وی با اشاره به اینکه وضعیت تهران به گونه‌ای است که توانایی نصب نیروگاه خورشیدی دور تا دور آن وجود دارد، اظهار داشت: با توجه به قرارداد خرید تضمینی برق دولت حمایت خوبی از سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در این زمینه دارد.

تیموری ادامه داد: در حال حاضر قیمت هر کیلووات ساعت برق خریداری شده ۴۹۰ تومان است، اما قیمت فروش آن به مشترکان برق هر کیلووات ساعت ۸۴ تومان است.

مدیرعامل شرکت توزیع برق استان تهران در خصوص وضعیت انشعابات غیرمجاز گفت: در استان تهران بالغ

بر ۸۰ تا ۹۰ هزار انشعاب غیرمجاز داریم که با قانون جدید تعیین تکلیف انشعابات غیرمجاز (ماده ۸) حدود ۱۲ هزار انشعاب غیرمجاز را برقرار کردیم و به آنها کنتور داده شد.

وی با اشاره به اینکه تاکنون ۴۰ هزار انشعاب غیرمجاز در استان تهران برای دریافت کنتور برق درخواست داده‌اند، گفت: به هر حال قانون جدید تعیین تکلیف انشعابات غیرمجاز (ماده ۸) باعث شد روند خوبی برای نصب کنتور برق برای انشعابات غیرمجاز طی شود.

پیشتر مدیرعامل شرکت توزیع برق استان تهران در خصوص تامین برق مسکن مهر گفته بود که هر مسکن مهری که ساخته شده و یا ساخته شود تأمین برق آن انجام می‌شود، در این زمینه شرکت‌های عمران پرند و پردیس نیاز است همراه و همپای شرکت توزیع باشند و در تعیین بر و کف خیابان‌ها و کوچه‌ها اقدامات بهنگام انجام دهند تا اجرای پروژه‌ها به موقع انجام شوند.

وی تصریح کرد: بر این اساس از سوی وزارت نیرو مبلغی در حدود ۲۸ میلیارد تومان و از منابع داخلی شرکت نیز مبلغی در حدود ۱۰ میلیارد تومان، تأمین منابع شده است که برای احداث شبکه، نصب ترانس، روشنایی معابر، کنتور و سایر تجهیزات اختصاص می‌یابد، خوشبختانه خرید تجهیزات انجام شده و اجرای پروژه‌ها با انتخاب پیمانکاران به مرحله اجرایی رسیده است.

ایرنا/

تحويل گاز به نیروگاه‌ها تا نیمه اسفند ۱۱،۶ درصد رشد کرد

تهران- ایرنا- مدیرعامل شرکت انتقال گاز از رشد ۱۱،۶ درصدی تحويل گاز به نیروگاه‌ها از آغاز امسال تا نیمه اسفند در همسنجی با پارسال خبر داد که به حفظ محیط زیست کمک می‌کند

به گزارش تارنمای وزارت نفت، «سعید توکلی» اعلام کرد: از آغاز سال تا نیمه اسفند، ۶۵ میلیارد و ۹۰۰ میلیون مترمکعب گاز به نیروگاه‌های کشور تحويل داده شد.

وی اضافه کرد: گازسانی به نیروگاه‌ها اهمیت بسیار زیادی دارد، زیرا در حفظ محیط زیست و کاهش آلودگی هوا اثرگذار است و نیز سبب صرفه‌جویی در مصرف سوخت مایع می‌شود.

توکلی افزود: امسال سهم دریافت گاز نیروگاه‌ها بسیار زیاد بود و این رقم در سال آینده افزایش می‌یابد.

به گفته وی، از آغاز امسال تا پایان بهمن ماه بیش از ۱۸۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون مترمکعب گاز به مبادی مصرف در کشور منتقل شد.

وی یادآوری کرد از پارسال تاکنون به حدود ۲ هزار کیلومتر خط لوله گاز تزریق شده که بخش عمده آن به خط ششم سراسری مربوط است.

به گزارش ایرنا، با راه اندازی فازهای جدید پارس جنوبی، میزان تولید گاز کشور به حدود ۸۰۰ میلیون مترمکعب رسیده است.

بخش خانگی با مصرف بیش از ۴۰۰ میلیون مترمکعب گاز در روز به عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده گاز در کشور به شمار می‌رود.

ایرنا/ سفیر اتریش در ایران

کرمان صاحب نیروگاه خورشیدی می‌شود

سفیر اتریش در ایران با بیان اینکه کشورش آمادگی همکاری برای ساخت نیروگاه‌های خورشیدی بیشتر در استان کرمان را دارد، گفت: اینک فاز اول پروژه نیروگاه خورشیدی در این استان را در دست ساخت داریم.

به گزارش ایرنا، اشتفان شولتز سه شنبه شب در جریان بازدید از فاز اول و در حال اجرای نیروگاه ۱،۲ مگاواتی در منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان اظهار کرد: فاز دوم پروژه ۶۰ مگاواتی نیروگاه خورشیدی طی دو سال آینده با سرمایه‌گذاری ۵۵ میلیون یورو احداث خواهد شد.

وی با اشاره به اینکه طی دو سال اخیر ۲ پروژه اقتصادی بزرگ اتریش در استان کرمان اجرا شده است، اظهار داشت: دو سال پیش هیات اقتصادی از ایالت اتریش به کشور ایران سفر داشته و این سفر نتیجه اقتصادی قابل ملموسی داشته است.

شولتز گفت: اولین پروژه که توسط اتریش در ایران احداث شد نیروگاه خورشیدی در رفسنجان بود و پروژه بزرگ دوم هم در گل‌گهر است که توسط اتریشی‌ها در حال انجام است.

وی بیان کرد: اتریش آمادگی خود را برای همکاری با ایران به ویژه استان کرمان و منطقه رفسنجان اعلام می‌کند.

*** مدرن‌ترین خط تولید فولاد در کرمان راه اندازی می‌شود

شولتز با اشاره به اینکه استان کرمان و شهر رفسنجان

باشد که با استانداردهای اروپایی ایجاد شده است. پروژه نیروگاه خورشیدی ۱,۲ مگاواتی رفسنجان با سرمایه گذاری ۵ میلیارد تومان بخش خصوصی ایرانی و یک میلیارد یورو سرمایه گذاری اتریشی ها ایجاد شده است.

از مناطق اصلی سرمایه گذاری است، ادامه داد: به زودی هم کلنگ زنی مدرن ترین خط تولید فولاد در استان کرمان به زمین زده خواهد شد. وی گفت: کشورش منابع نفتی ندارد بلکه این منابع انسانی اتریش است که در رفاه اقتصادی نقش بسزایی داد و در نظر داریم دانش و دستاوردهایمان را با شما ایرانیان به اشتراک بگذاریم. شولتز در رابطه با انرژی های تجدید پذیر هم گفت: اتریش در سطح جهان در حوزه استفاده از منابع انرژی های تجدید پذیر پیشرو است طوی که ۹۱,۸ درصد برق اتریش از منابع تجدید پذیر کسب می شود و یکی از راهبردهای اتریش در همکاریهای توسعه ای در تامین انرژی از منابع تجدید پذیر است. وی اظهار داشت: این همکاری اتریش با سازمانهای منطقه ای در جنوب شرق آفریقا و چند منطقه دیگر وجود دارد و مرکز این هماهنگی ها در تهران خواهد بود.

محمدعلی پورامیری مدیر پروژه نیروگاه خورشیدی ۱,۲ مگاواتی رفسنجان هم در این بازدید گفت: فاز دوم پروژه با سرمایه گذاری ۵۵ میلیون یورو و به ظرفیت ۶۰ مگاوات است که یک پست برق هم در کنار آن احداث خواهد شد.

وی بیان کرد: تامین برق شهرک در آینده به طور کامل حل می شود علاوه بر توسعه برق شهرک، کارخانه ها نیز مشکلات تامین برق شان حل می شود. پورامیری بیان کرد: فاز دوم در دو سال آینده تکمیل می شود و در سال آینده ۵۰ درصد این پروژه وارد مدار می شود.

وی افزود: این نیروگاه خورشیدی به عنوان سومین نیروگاه مگاواتی در ایران است که تمام قطعاتش از تولید اتریش بوده و در حال حاضر تنها نیروگاهی می

International Energy Conference

دوازدهمین همایش بین المللی انرژی

19 - 20 Jun 2018 - Tehran - Iran
۲۹ و ۳۰ خرداد ماه ۱۳۹۷

Innovative Systems in Energy-Water-Environment Nexus

سامانه های خلاق در زنجیره انرژی - آب - محیط زیست

مهلت ارسال مقالات ۱۵/۱۲/۹۶

تهران، شهرک آبر، پلازنا کوکبند، تهران، ایران، کاروانسکام
شماره تلفن: ۰۲۱۸۷۳۱۰۰۰۰، شماره فکس: ۰۲۱۸۷۳۱۰۰۰۰، تلفن: ۰۲۱۸۷۳۱۰۰۰۰
کمیته: IPEAN-EPRI
secretariat@iranec.com
www.iranec.com

محورهای همایش:

- اقتصاد سبز و حکمرانی خوب
- سامانه های هوشمند انرژی
- تجهیزات اقلیم
- انرژی های تجدید پذیر
- کارایی انرژی
- تامین انرژی آب
- انرژی های آبی
- مدیریت منابع آب
- امنیت انرژی
- انرژی های تجدید پذیر
- سامانه های هوشمند مدیریت پایدار انرژی
- مدیریت بوم پیوسته محیط زیست آب و انرژی

ایرنا/ خسرو تاج در گفت و گو با ایرنا:

محدودیت صادرات کالا به عراق، مختص ایران نیست

تهران - ایرنا - رئیس سازمان توسعه تجارت ایران، افزایش عوارض بازرگانی صادرات کالا از سوی عراق را فقط مختص کالاهای ایرانی ندانست و گفت: برنامه بغداد حمایت از تولید داخلی آن کشور است.

«مجتبی خسرو تاج» روز چهارشنبه در گفت و گو با خبرنگار اقتصادی ایرنا، افزود: براساس آنچه مسئولان عراقی اعلام کرده اند، عوارض بازرگانی برای همه کشورهای صادرکننده به عراق افزایش یافته است. وی ادامه داد: وزیران صنعت و بازرگانی عراق اعلام کرده اند در محدودیت های صادراتی به دنبال برخورد تبعیض آمیز با ایران نیستند.

معاون صادراتی وزیر صنعت، معدن و تجارت افزود: مسئولان عراق می گویند تولیدات عراق در بعضی از زمینه ها از جمله محصولات کشاورزی در حال رشد بوده و به همین سبب به دنبال حمایت از تولیدات داخلی، عوارض بازرگانی افزایش یافته است.

خسرو تاج با یادآوری روابط مناسب ایران و عراق در سال های اخیر، گفت: همواره در دیدار با مسئولان عراقی تاکید داریم اگر قرار است عراق با یک کشور تجارت ترجیحی داشته باشد، آن کشور ایران است؛ باید در قالب موافقت نامه جدید، تعرفه های ترجیحی مشمول ایران شود.

به گزارش ایرنا، عراق سومین مقصد صادرات کالا و خدمات ایران به شمار می رود. در ۱۱ ماه نخست امسال ۵,۶ میلیارد دلار کالا و خدمات به عراق صادر شده است.

«کاوه زرگران» رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع غذایی اتاق بازرگانی تهران پیش از این از کاهش ۱۰ درصدی صادرات محصولات غذایی و کشاورزی در ۱۱ ماه نخست امسال خبر داد و دلیل آن را اعمال تعرفه های وارداتی عراق بیان کرد. تا هفت ماه نخست امسال صادرات محصولات غذایی و کشاورزی روندی رو به افزایش داشت اما بعد از مهرماه، روندی نزولی به خود گرفت. در ۱۱ ماه نخست امسال ۳,۵ میلیارد دلار محصول کشاورزی به وزن ۳,۷ میلیون تن به دیگر کشورها صادر شد که نسبت به دوره مشابه سال گذشته، از نظر ارزشی چهار درصد و از نظر وزنی ۱۰ درصد کاهش داشته است.

تسنیم/

بازار عراق رقابتی شده است اما مزیت های ایران بد نیست

رئیس اتاق مشترک ایران و عراق اظهار داشت: با امن تر شدن عراق، همه کشورها تقاضای فعالیت در این کشور را دارند، بنابراین بازار عراق یک بازار رقابتی در همه حوزه ها است.

به گزارش خبرگزاری تسنیم، یحیی آل اسحاق در خصوص سفر جهانگیری معاون اول رئیس جمهور و هیئت همراه به عراق گفت: این هیئت ترکیبی از دولت و یک گروه هم رئیس اتاق بازرگانی ایران و اتاق های بازرگانی استان های مرزی و بنده هم به عنوان رئیس اتاق مشترک ایران و عراق در این هیئت بودم. وی در خصوص برنامه ها و اهداف این سفر، عنوان

کرد: در این ۱۴ سالی که داریم در حوزه اقتصادی تلاش می کنیم، نقاط مثبت و منفی و مشکلات و نارسایی هایی را داشتیم و قرار بود در این فرصت این مسایل را حل و فصل نماییم و برنامه ای که با شرایط جدید تطبیق نماید، بریزیم و فعالیت ها بصورت بهتر شروع شود.

رئیس اتاق مشترک ایران و عراق، وضعیت عراق را از نظر اقتصادی تشریح کرد و گفت: عراق از نظر توانایی های مالی وضعیت بالقوه خوبی دارد یعنی صادرات نفتی در حدود دو برابر ما و جمعیتی نصف ما دارد و دارای یک بازاری است که ۴۰ سال عقب نگه داشته شده است که نیاز به همه حوزه ها دارد.

وی افزود: بازار اقتصادی در عراق آماده است و می توان در عراق زمینه همکاری و فعالیت در حوزه های مواد غذایی، مصالح ساختمانی، دارو و وسایل بهداشتی، میوه و تره بار، گردشگری و خدمات فنی و مهندسی را داشت.

آل اسحاق بیان کرد: حجم مبادلات تا پایان سال بین هفت تا هشت میلیارد دلار بوده است. بیشتر به عراق صادرات داشته ایم.

وی تشخیص وضعیت جدید دولت عراق را حائز اهمیت دانست و متذکر شد: عراق تاکنون گرفتار مسایل داعش و مسایل امنیتی و نظامی بوده است و با عنایت خداوند و کمک ایران و تلاش های خودشان، از این مشکل تقریباً رهایی یافته اند، و شرایط به سمت مسایل اقتصادی دارد می رود. تاکنون بیشترین فعالان در بازار عراق چین، ترکیه و ایران بوده اند ولی الان با توجه به امن تر شدن عراق، همه کشورها تقاضای فعالیت و حضور در این کشور را دارند، بنابراین بازار عراق یک بازار رقابتی در همه حوزه ها است.

رئیس اتاق مشترک ایران و عراق ادامه داد: بنابراین

باید هم از لحاظ قیمت، هم از لحاظ کیفیت و هم از لحاظ خدمات پس از فروش و هم فاینانس ها بازار عراق مورد توجه قرار بگیرد تا در رقابت پیروز شویم. وی تاکید کرد: مزیت های ایران بد نیست هم به لحاظ نزدیک بودن ما، هم به لحاظ تکنولوژی و مسایل فنی از شرایط خوبی برخورداریم و این فضای مثبتی برای حضور در این بازار داریم ولی باید به رقبا دیگه توجه کنیم و ملاحظات را ببینیم و افرادی که بتوانند در عراق جایی پیدا کنند حداقل تا ۱۵ سال می توانند فعال باشند.

آل اسحاق خط مشی و جهت گیری دولت عراق در رابطه با مسایل اقتصادی را مشکل بعدی دانست و گفت: عراقی ها به دنبال سرمایه گذاری در کشور خودشان هستند تا واردات کالا و حمایت های لازم را هم در این زمینه می کنند. استدلال آنها رسیدن به خودکفایی است.

ایسنا/ سازمان توسعه تجارت:

ایران بزرگترین اقتصاد خارج از WTO است

مدیر کل دفتر توسعه صادرات محصولات صنعتی و معدنی سازمان توسعه تجارت معتقد است که ایران بزرگترین اقتصاد خارج از سازمان تجارت جهانی (WTO) است.

مسعود کمالی اردکانی در گفت و گو با ایسنا، به ارائه توضیحاتی درباره صادرات محصولات صنعتی - معدنی پرداخت و با بیان اینکه بخشی از این صادرات مربوط به محصولات پتروشیمی می شود، اظهار کرد: شاید

در هیچ یک از کشورهای دنیا آمار صادرات نفتی و غیرنفتی تفکیک نشود.

مدیر کل دفتر توسعه صادرات محصولات صنعتی و معدنی در پاسخ به منتقدان خام‌فروشی فرآورده‌های نفت و پتروشیمی گفت: در این زمینه نظرات متفاوت است به عنوان مثال وقتی طی فرایندی از گاز به گرانون می‌رسیم، خام‌فروشی نکرده‌ایم زیرا محصول بدست آمده دارای ارزش افزوده خوبی است. البته اگر شرایطی فراهم شود که این گرانون برای تولید محصولاتی با ارزش افزوده بیشتر مورد استفاده قرار گیرد تاثیرگذاری اقتصادی بیشتری خواهد داشت.

وی افزود: به هر صورت ساختار اقتصاد ایران به این شکل است که صنایع پایین دستی در بخش پتروشیمی و حتی معدن نسبت به صنایع بالا دست توسعه کمتری داشته‌اند. با این وجود اگر در این سال‌ها تمرکز بر توسعه و سرمایه‌گذاری صنایع بالا دستی در زمینه‌هایی مانند فولاد، صنایع فلزی و پتروشیمی نبود قطعاً امروز صادرات ما به همین عدد هم نمی‌رسید.

مدیرکل دفتر توسعه صادرات سازمان توسعه تجارت در پاسخ به این سوال که آیا پس از ۴۰ سال از انقلاب این انتظار درستی نیست که صنایع پایین دستی هم دارای رشد متوسط باشند؟ توضیح داد: توسعه صنایع پایین دستی نیازمند سرمایه‌گذاری‌های کلان است و بدون تعامل با اقتصاد جهانی و جذب سرمایه خارجی امکان توسعه گسترده و سریع این فعالیت‌ها نیست.

اردکانی در ادامه با اشاره به برنامه‌های توسعه صادرات اظهار کرد: شاید بتوان گفت در یک اقتصاد نفتی اگر بخواهیم صادرات را افزایش دهیم در گام اول لازم است که حجم تولید را بالا ببریم. از سوی دیگر باید زیرساخت‌های توسعه صادرات نیز اصلاح شوند که این زیرساخت‌ها شامل مواردی مانند توسعه راهپا،

تجهیز گمرکات، توسعه حمل و نقل و لجستیک بهینه و بالاخره زیرساخت‌های مالی و بانکی می‌شوند.

وی افزود: اکنون در هر یک از بخش‌ها اقتصادی که صحبت می‌شود متولیان آنها می‌گویند ما برای توسعه این بخش‌ها نیاز به سرمایه داریم. حال آنکه اقتصاد ایران هم متکی به نفت است و در این سال‌ها قیمت نفت رو به کاهش بوده است. واقعیت این است که بودجه‌ای که برای امور زیرساختی و توسعه‌ای مورد نظر است اکنون وجود نداشته و بودجه کشور بیشتر صرف امور جاری می‌شود، در حالی که اقتصاد دنیا برای خود مدل‌های خاصی دارد که براساس روابط میان تجارت و اقتصاد جهانی بخشی از سرمایه‌گذاری لازم برای تجهیز اقتصاد از خارج از کشورها تأمین می‌شوند.

به گزارش ایسنا، سازمان تجارت جهانی (WTO) بیش از دو دهه است که در مناسبات اقتصادی کشورها در سطح بین‌المللی جایگاه ویژه دارد. عضویت در این سازمان مستلزم پذیرفتن اصول و معاهدات متعددی است که مورد قبول کشورهای عضو قرار گرفته است. ایران جزو کشورهایی به حساب می‌آید که با وجود پیگیری‌های فراوان در سالیان گذشته هنوز به عضویت سازمان تجارت جهانی درنیامده است. موانعی که برای ملحق شدن ایران به سازمان تجارت جهانی وجود دارد را می‌توان به دو دسته تقسیم بندی کرد. دسته اول موانعی است که به قوانین، مقررات و ملاحظات اقتصادی برای پیوستن به سازمان تجارت جهانی مرتبط می‌شود. طبیعی است که تمامی کشورها برای عضویت رسمی در این سازمان مشکلات قانونی، مقرراتی و همچنین مسائل مختلف مربوط به واردات و صادرات را مورد توجه قرار می‌دهند و قوانین خودشان را با قوانین سازمان تجارت جهانی هماهنگ می‌کنند

با اینکه برای انطباق لازم با قوانین این سازمان، زمان درخواست می‌کنند.

این موارد جزو موانع طبیعی به حساب می‌آید که می‌توان آن‌ها را در یک فرایند طبیعی بر طرف کرد اما موانعی که در دسته دوم قرار می‌گیرند، موانع سیاسی برای عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی است. با توجه به اینکه ایران در دهه‌های قبل معمولاً درگیر محدودیت‌ها و تحریم‌های یک جانبه و چند جانبه بوده است و از سوی دیگر تعاملات اقتصادی و تجاری ایران با کشورهای مختلف دچار چالش‌هایی بوده عضویت در سازمان تجارت جهانی با موانعی روبرو بوده است.

اما از آنجاکه یکی از مطالبات اصلی فعالان اقتصادی به منظور تسهیل و در واقع نظام مند شدن مناسباتشان با دیگر کشورها عضویت در سازمان تجارت جهانی است به نظر می‌رسد که این مطالبه و ضرورت اقتصادی در دولت دوازدهم مجدداً پیگیری شود و مسئولان و مقامات اقتصادی رایزنی‌ها و مذاکرات خود را با سازمان تجارت جهانی برای عضویت در این سازمان انجام دهند.

فارس/ مرکز پژوهش‌های مجلس:

رشد اقتصادی سال ۹۶ حدود ۴.۴ درصد است

مرکز پژوهش‌های مجلس، رشد اقتصادی سال ۹۶ را حدود ۴.۴ درصد برآورد کرد.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، در گزارشی با عنوان تحلیل بخش حقیقی اقتصاد ایران، به عملکرد رشد

اقتصادی ۹ ماهه اول سال ۹۶ و برآورد این سال پرداخت. در این گزارش آمده است؛ با در نظر گرفتن جدیدترین آمار و اطلاعات در دسترس برآورد وزارت جهاد کشاورزی از تولید محصولات کشاورزی، برآورد هزینه‌های عمرانی و جاری دولت تا انتهای سال ۹۶، تحولات مورد انتظار از تولید و صادرات نفت تا انتهای سال جاری و برآوردهای شرکت‌ها و تشکل‌های مرتبط با صنایع مختلف شامل خودروسازی، محصولات پتروشیمی و سایر راجع به میزان تولیدات محصولاتشان تا انتهای سال ۹۶، رشد ارزش افزوده بخش کشاورزی در سال ۹۶ حدود ۳.۸ درصد، نفت ۳.۱ درصد، صنعت ۴.۱ درصد، ساختمان منفی ۲.۶ درصد و خدمات ۵.۳ درصد برآورد می‌شود. از مهمترین چالش‌هایی که در سال جاری رشد اقتصادی را محدود کرده است، سطح پایین سرمایه‌گذاری دولتی و خصوصی است، این عامل در سال جاری به رشد منفی بخش ساختمان منجر شده و در سال‌های آتی رشد محدود سایر بخش‌ها را در پی خواهد داشت. برآورد مرکز پژوهش‌ها از رشد اقتصادی سال ۹۶ حدود ۴.۴ درصد است صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی در آخرین گزارش‌های خود رشد اقتصادی کشور را در سال ۲۰۱۷ به ترتیب ۴.۲ و ۴ درصد پیش‌بینی کرده‌اند.

اتاق تهران / محمد امیرزاده در گفتگو با سایت خبری اتاق تهران مطرح کرد
صادرات خدمات فنی مهندسی تابعی از روابط بین‌المللی است

مساله مهم در صادرات خدمات فنی مهندسی

مسایل و روابط بانکی است. چرا که شرکت های ایرانی نمی توانند به موقع ضمانت نامه بفرستند و یا تامین مالی و پشتیبانی مالی کنند.

کارشناسان معتقدند صادرات خدمات فنی مهندسی می تواند ارزآوری بسیاری داشته باشد و مشکلات اشتغال را تا حدودی حل کند. اما طی سال ها آطور که باید و شاید به این بخش از صادرات توجه نشده است. مشوق های صادراتی طی چندین سال گذشته، به صادرکننده ها اعطا نشده و روابط بین المللی که زیرساخت صادرات خدمات فنی مهندسی است هم بهبود آنچنانی نداشته است. محمد امیرزاده در گفتگو با سایت خبری اتاق تهران به بررسی سال آینده صادرات خدمات فنی مهندسی پرداخته است.

صادرات خدمات فنی مهندسی را برای سال آینده چطور پیش بینی می کنید؟

به نظر من اتفاقات خوبی در جریان است. مجلس در بودجه سال ۹۷، مبلغی برای توسعه صادرات خدمات فنی مهندسی در نظر گرفته است. این مبلغ قرار است هم به لحاظ پشتیبانی مالی و هم به عنوان جایزه صادراتی در نظر گرفته شود. بنابراین با وضعیتی که مشاهده می شود، من خوش بینم که سال آینده رشد خوبی برای صادرات خدمات فنی مهندسی وجود داشته باشد.

چه اقداماتی می تواند صادرات خدمات فنی مهندسی را افزایش دهد؟

صادرات خدمات فنی مهندسی تابعی از رفتار و تعامل و روابط بین کشورهاست. روابط بیشتر می تواند به راهیابی شرکت های فعال ایرانی به این کشورها کمک کند. هرچه روابط دیپلماتیک و بین المللی ایران با

کشورها قوی تر باشد، راه برای حضور شرکت های ایرانی هموارتر می شود.

*در بازارهای سنتی مانند عراق اوضاع صادرات خدمات فنی مهندسی چگونه است؟

ما خوش بین هستیم که دولت بتواند با مذاکره کارها را پیش ببرد. اما فعلا خبرهای خوبی به گوش نمی رسد و به نظر نمی رسد جا برای شرکت های ایرانی مناسب باشد. تقریباً در تمام بازارهای صادراتی جهان به غیر از عمان که با ایرانی ها مثبت برخورد می کند، شرکت های ایرانی با مشکلاتی مواجه هستند.

*مهمترین مشکل چیست؟

مساله مهم، مسایل و روابط بانکی است. چرا که شرکت های ایرانی نمی توانند به موقع ضمانت نامه بفرستند و یا تامین مالی و پشتیبانی مالی کنند. اصولاً در همه جای دنیا ورود به کسب و کارهای بین المللی با فاینانس و «ای پی سی اف» صورت می گیرد که ایران در این زمینه تقریباً کاری انجام نداده است. اما با این حال امیدواریم اقداماتی برای افزایش صادرات خدمات فنی مهندسی از جایی شروع شود و این حرکت انجام شود.

آمار مقایسه ای عملکرد صادرات خدمات ۱۲ ماهه سال ۱۳۹۵-۱۳۹۴ (برآورد آماری) "ارزش: میلیون دلار"

ردیف	شرح خدمات	عملکرد سال ۹۴	برنامه سالیانه ۹۵	عملکرد ۱۲ ماهه ۹۵	نرخ رشد (درصد) نسبت به سال ۹۴	درصد تحقق ۱۲ ماهه ۹۵
۱	خدمات فنی و مهندسی	۲۲۵۷	۲۵۰۰	۲۱۸۷	-۳	۸۷
۲	فناوری اطلاعات	۳۲۰	۲۷۵	۱۸۰	-۴۴	۶۵
۳	گردشگری	۷۵۰۰	۱۲۰۰۰	۸۳۲۰	۱۱	۶۹
۴	مجموع ترانزیت	۳۳۸۰	۴۰۰۰	۲۵۹۳	-۲۳	۶۵
	هوایی	۲۸۴	۴۰۰	۳۴۴	۲۱	۸۶
	دریایی	۱۸۲	۳۲۰	۱۲۷	-۳۰	۴۰
	جاده ای	۲۷۸۴	۳۰۰۰	۱۹۹۳	-۲۸	۶۶
	ریلی	۱۳۰	۲۸۰	۱۲۹	-۱	۴۶
جمع کل		۱۳۴۵۷	۱۸۷۷۵	۱۳۲۸۰	-۱,۳	۷۱
۱- آمار قراردادهای ارائه شده به دبیرخانه کمیته ماده ۱۹ ۲- اظهارات شفاهی رییس اتحادیه صادرکنندگان نرم افزار ۳- بر اساس گزارش شفاهی دفتر برنامه ریزی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و جامعه تورگردانان ایران ۴- برآورد بر اساس تعداد پرواز های عبوری از آسمان کشور بر روی سایت شرکت فرودگاه های کشور ۵- آمار تخلیه و بارگیری ترانزیت منتشره بر روی سایت سازمان بنادر و دریانوردی ۶- آمار ۱۲ ماهه منتشره بر روی سایت راه آهن جمهوری اسلامی ایران ۷- آمار ۱۲ ماهه منتشره بر روی سایت راه آهن جمهوری اسلامی ایران						

آمار مقایسه ای عملکرد صادرات خدمات ۹ ماهه سال ۱۳۹۶-۱۳۹۵ (برآورد آماری) "ارزش: میلیون دلار"

ردیف	شرح خدمات	عملکرد ۹ ماهه اول سال ۹۵	عملکرد ۹ ماهه اول سال ۹۶	نرخ رشد (درصد) نسبت به ۹ ماهه اول سال ۹۵
۱	خدمات فنی و مهندسی	۴۸۴	۵۴۵	۱۲/۶*
۲	گردشگری	۵۳۷۶	۵۱۸۰	-۳/۶
۳	مجموع ترانزیت	۲۰۰۲/۴	۲۳۴۲	۱۷
	هوایی	۲۷۶/۵	۲۹۸/۲	۷/۸
	دریایی	۲۱۴	۲۰۳/۳	-۵
	جاده ای	۱۴۴۵/۹	۱۷۳۶	۲۰
	ریلی	۶۶	۱۰۴/۵	۵۸
جمع کل		۷۸۶۲/۴	۸۰۶۷	۲/۶
۱- آمار قراردادهای ارائه شده به دبیرخانه کمیته ماده ۱۹ ۲- برآورد با افزودن میانگین صادرات ماهانه به آمار ۷ ماهه ۳- برآورد بر اساس تعداد پرواز های عبوری از آسمان کشور بر روی سایت شرکت فرودگاه های کشور ۴- آمار تخلیه و بارگیری ترانزیت منتشره بر روی سایت سازمان بنادر و دریانوردی ۵- بر اساس برآورد ۹ ماهه ۹۵ منتشره بر روی سایت سازمان راهداری و حمل و نقل کشور ۶- بر اساس اعلام راه آهن جمهوری اسلامی ایران				

ایسنا/

شورای نگهبان بودجه ۹۷ را تایید کرد

ایسنا: سخنگوی کمیسیون تلفیق لایحه بودجه کل کشور سال ۹۷ از تایید مصوبات مجلس در بودجه ۹۷ از سوی شورای نگهبان خبر داد و در

عین حال گفت که حکم مربوط به استرداد اراضی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شده و این مجمع درباره آن اعلام نظر خواهد کرد. علی اصغر یوسف‌نژاد اظهار کرد: شورای نگهبان مصوبات مجلس در لایحه بودجه سال ۹۷ را تایید کرده و یک مورد الحاقی به تبصره ۱۱ که مربوط به استرداد اراضی دولتی بود با توجه به اینکه پیش از این شورا نسبت به آن ایراد گرفته بود و مجلس بر نظر قبلی خود اصرار کرده بود به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع کرده است و هر آنچه مجمع تشخیص اعلام کند تعیین کننده خواهد بود.

ایرنا // بانک مرکزی:

شبکه بانکی در ۱۱ ماهه امسال بیش از ۵۱۹ هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداخت

تهران - ایرنا - بانک مرکزی اعلام کرد: بانک ها در ۱۱ ماهه امسال ۵ تریلیون و ۱۹۴ هزار میلیارد ریال (۵۱۹۴ هزار میلیارد ریال) تسهیلات به بخش های اقتصادی پرداخته اند که نسبت به دوره مشابه سال قبل ۴۱۸ هزار و ۲۰۰ میلیارد ریال معادل ۸,۸ درصد رشد دارد.

به گزارش ایرنا از بانک مرکزی، سهم تسهیلات پرداختی در قالب سرمایه در گردش در تمام بخش های اقتصادی طی ۱۱ ماهه سال جاری مبلغ ۳۲۱۹,۱ هزار میلیارد ریال معادل ۶۲ درصد کل تسهیلات پرداختی است که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل مبلغ ۱۷۸,۳ هزار میلیارد ریال معادل ۵,۹ درصد افزایش داشته است.

سهم تسهیلات پرداختی بابت تامین سرمایه در گردش بخش صنعت و معدن در ۱۱ ماهه سال جاری معادل ۱۲۷۸,۱ هزار میلیارد ریال بوده که حاکی از تخصیص ۳۹,۷ درصد از منابع تخصیص یافته به سرمایه در گردش همه بخش های اقتصادی (به مبلغ ۳۲۱۹,۱ هزار میلیارد ریال) است.

از ۱۵۱۲,۲ هزار میلیارد ریال تسهیلات پرداختی در بخش صنعت و معدن معادل ۸۴,۵ درصد آن به مبلغ ۱۲۷۸,۱ هزار میلیارد ریال برای تامین سرمایه در گردش پرداخت شده که بیانگر توجه و اولویت دهی به تامین منابع برای این بخش توسط بانک ها در سال جاری است.

در این مدت تعداد ۲۵۶ هزار و ۹۸۳ فقره تسهیلات به بخش صنعت و معدن با میانگین پرداختی هر فقره پنج میلیارد و ۸۸۴ میلیون ریال پرداخت شده که بیشتر از میانگین پرداختی سایر بخش ها است. در ضمن در بخش خدمات تعداد ۴ میلیون و ۷۰۶ هزار و ۲۵۱ فقره تسهیلات با میانگین پرداخت هر فقره ۴۴۷ میلیون ریال پرداخت شده است.

گفتنی است که همچنان باید در تداوم مسیر جاری ملاحظات مربوط به کنترل تورم را نیز در نظر گرفت و همواره مراقب قدرت گرفتن پتانسیل تورمی ناشی از فشار تقاضای کل در اقتصاد نیز بود. بر این اساس ضروری است به افزایش توان مالی بانک ها از طریق افزایش سرمایه و بهبود کفایت سرمایه بانک ها، کاهش تسهیلات غیرجاری و بازگرداندن آنها به مسیر صحیح اعتباردهی بانک ها، افزایش بهره‌وری بانک ها در تامین سرمایه در گردش تولیدی، پرهیز از فشارهای مضاعف بر دارایی بانک ها و ترغیب بنگاه های تولیدی به سمت بازار سرمایه به عنوان یک ابزار مهم در تامین مالی طرح های اقتصادی (ایجاد) توجه ویژه ای کرد.

بانک مرکزی تاکید دارد همچنان باید در تداوم مسیر جاری ملاحظات مربوط به کنترل تورم را نیز در نظر گرفت و همواره مراقب قدرت گرفتن پتانسیل تورمی ناشی از فشار تقاضای کل در اقتصاد نیز بود.

بر این اساس ضروری است به افزایش توان مالی بانک ها از طریق افزایش سرمایه و بهبود کفایت سرمایه بانک ها، کاهش تسهیلات غیرجاری و بازگرداندن آنها به مسیر صحیح اعتباردهی بانک ها، افزایش بهره‌وری بانک ها در تامین سرمایه در گردش تولیدی، پرهیز از فشارهای مضاعف بر دارایی بانک ها و ترغیب بنگاه های تولیدی به سمت بازار سرمایه به عنوان یک ابزار مهم در تامین مالی طرح های اقتصادی (ایجاد) توجه ویژه ای کرد.

به گزارش ایرنا، خروج بنگاه های اقتصادی از رکود و نیز رشد تولید در بخش های مختلف اقتصادی از ابتدای دولت یازدهم در دستور کار نظام بانکی قرار دارد که این سیاست با توجه به نامگذاری سال های ۹۵ و ۹۶ با عنوان اقتصاد مقاومتی از سوی رهبر معظم انقلاب با رویکرد تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی دنبال شده است تا به این ترتیب ضمن خروج واحدهای تولیدی از رکود، اشتغال نیز بهبود یابد.

مهر/ در بازار آزاد تهران؛

دلار به ۴۸۱۰ تومان رسید سکه بهار آزادی

بر اساس معاملات بازار آزاد تهران، هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم ۴۴ هزار تومان

گران شد و نرخ دلار هم به ۴۸۱۰ تومان رسید. به گزارش خبرنگار مهر، در جریان معاملات امروز (چهارشنبه) بازار آزاد تهران، قیمت هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم ۴۴ هزار تومان گران شد که بر این اساس، هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم به یک میلیون و ۶۲۰ هزار تومان رسیده است.

هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید نیز با افزایش ۳۱ هزار و ۶۰۰ تومانی به یک میلیون و ۶۴۲ هزار و ۶۰۰ تومان رسیده است. هر نیم سکه ۸۰۴ هزار تومان، ربع سکه ۵۰۴ هزار تومان و سکه یک گرمی ۳۴۱ هزار تومان است.

هر اونس طلا در بازارهای جهانی ۱۳۲۵ دلار و ۱۲ سنت و هر گرم طلای ۱۸ عیار ۱۵۳ هزار و ۵۹۰ تومان است.

هر دلار آمریکا ۴۸۱۰ تومان، یورو ۵۸۷۴ تومان، لیر ترکیه ۱۳۱۲ تومان، درهم امارات ۱۳۶۲ تومان، پوند ۶۹۳۰ تومان است.

چه زمانی توانمندسازی کارمندان موثر واقع می‌شود؟

دنیای اقتصاد /

نویسندگان: Allan Lee, Sara Willis, Amy Wei Tian

مترجم: آناهیتا جمشیدنژاد
منبع: HBR

تحقیقات نشان داده است که وقتی کارمندان در محیط کار احساس توانمندی کنند، عملکرد شغلی قوی‌تر، رضایت شغلی بیشتر و تعهد به سازمان خواهند داشت. بسیاری از رهبران سازمانی اغلب تلاش می‌کنند با واگذاری اختیار و تصمیم‌گیری و اشتراک اطلاعات کارمندان‌شان را توانمند کنند. اما پژوهش اخیر ما نشان داده است که این سبک از رهبری سازمانی در انگیزه‌بخشی در انواع خاصی از عملکرد و انواع خاصی از کارمندان به بهترین شکل عمل می‌کند. رهبران سازمانی توانمندساز (Empowering) باید بدانند که چه زمانی

می‌توانند کارآتر باشند. این نوع رهبران سازمانی دریافتند که کمک به دیگران برای یافتن هدف نسبت به حالت اجبار زیردستان برای تبدیل شدن به پیروان وفادار نتایج بسیار بهتری به دست می‌دهد و آنها با دادن آزادی عمل به دیگران جهت هدایت سازمان اثر بالقوه خود را گسترش می‌دهند. در واقع این نوع رهبری سازمانی توانمندساز کارکنان و اعضای گروه خود را به منظور مشارکت در فضای اجتماعی و اقتصادی توانمند می‌سازد. ما تحلیل جامعی روی رهبران سازمانی که زیردستان خود را توانمند کرده بودند انجام دادیم و نتایج ۱۰۵ مطالعه را آزمون کردیم که شامل داده‌های بیش از ۳۰ هزار کارمند از ۳۰ کشور می‌شد. مقاله ما در مجله «رفتار سازمانی» منتشر شد. در این مقاله ما نگاهی داشتیم به اینکه آیا سبک رهبری سازمانی توانمندساز با عملکرد شغلی بهبود یافته مرتبط بوده است یا خیر و بررسی کردیم که آیا این در مورد انواع

متفاوت عملکرد مانند عملکرد وظایف روزانه، رفتار شهروندی سازمانی و خلاقیت درست است یا خیر. همچنین چند مکانیزم را بررسی کردیم که می‌تواند توضیح دهد که چرا این نوع از رهبری سازمانی عملکرد شغلی را بهبود خواهد بخشید؛ به عنوان مثال آیا این اثرات به خاطر افزایش احساس توانمندی ایجاد شده است یا به خاطر اعتماد افزایش یافته به رهبر سازمانی؟ در نهایت بررسی کردیم که آیا رهبران سازمانی که بر توانمندسازی کارمندان متمرکز بودند، روی عملکرد شغلی کارمندان، در سراسر فرهنگ‌ها، صنایع و سطوح تجربه کارمندان به طور برابر تاثیر گذاشتند یا خیر. تحلیل ما چند نتیجه اصلی را به دست آورد: اول اینکه رهبرانی که کارمندان خود را توانمند می‌کنند، در تاثیرگذاری بر خلاقیت و رفتار شهروندی آنها (به عنوان مثال، رفتاری که به طور رسمی شناخته نمی‌شود یا به آن پاداش داده نمی‌شود؛ مانند کمک

به همکاران یا توجه به عملکردهای کاری که الزامی نیستند) تاثیرگذارتر هستند. ثانياً این رهبران سازمانی، در مقایسه با رهبرانی که به کارمندان خود قدرتی نمی‌دهند، با توانمندسازی کارمندان‌شان، به احتمال بیشتری مورد اعتماد آنها قرار می‌گیرند. ثالثاً در فرهنگ‌های شرقی نسبت به فرهنگ‌های غربی، رهبران سازمانی که کارمندان خود را توانمند کرده‌اند، در تاثیرگذاری بر عملکرد کارمندان موثرتر بودند و اثر مثبت‌تری بر کارمندان داشتند که تجربه کاری کمتری دارند. رهبران سازمانی که کارمندان‌شان را توانمند می‌کنند، کارمندان خلاق‌تر و مفیدتر دارند. تحلیل ما اثرات رهبران سازمانی که توسط زیردستان خود به عنوان افرادی توانمندساز رتبه‌بندی شده بودند را با افرادی مقایسه کرد که در این زمینه امتیاز کمتری گرفته بودند. رهبران سازمانی که به عنوان افرادی توانمندساز شناخته شده بودند، به احتمال بیشتری قدرت را به کارمندان‌شان محول و

زیردستان خود را تشویق به تصمیم‌گیری مستقلانه می‌کردند. از سوی دیگر، به احتمال بیشتری، آنها دارای کارمندانی بودند که هم توسط رهبر سازمانی و هم همکاران‌شان، به عنوان افرادی با خلاقیت بالا و رفتار سازمانی خوب دسته‌بندی می‌شدند.

به‌طور خاص، به نظر می‌رسد این نوع رهبری سازمانی کارمندان را تشویق به گردآوری ایده‌های نو، تفکر در مورد روش‌های نوین، کمک به سایرین در محیط کار، داوطلب شدن برای انجام وظایف اضافی و حمایت از سازمان‌شان کند.

ما دریافتیم که این اثرات از طریق دو فرآیند روان‌شناسی مجزا رخ داده است. اول، کارمندانی که تصور می‌کردند رهبران سازمانی‌شان توانمندساز بودند، به احتمال بیشتری احساس توانمندی در محیط کار می‌کردند؛ حس بیشتری از خودمختاری یا کنترل در کارشان داشتند؛ احساس می‌کردند که کارشان معنایی دارد و با ارزش‌های آنها منطبق است و در نهایت اینکه آنها در توانایی‌هایشان شایسته هستند و می‌توانند تفاوتی ایجاد کنند.

این احساس توانمندی، هم بر خلاقیت کارمندان و هم رفتار آنها، کمک کرده است. کارمندان توانمند به احتمال بیشتری افرادی قدرتمند و معتمد هستند؛ کسانی که به اهداف معنادار متعهد هستند و ابتکار و خلاقیت زیادی برای رسیدن به آنها نشان می‌دهند. آنها آزادی گردآوری ایده‌های نو و این اطمینان که این ایده‌ها ارزش خواهند داشت را دارند.

ثانیا، کارمندان به احتمال بیشتری به رهبران سازمانی اعتماد می‌کردند که به عنوان افرادی

توانمندساز شناخته می‌شوند. آنها ایمان بیشتری به مدیران خود داشتند و به احتمال بیشتری بدون این احساس که مورد استثمار قرار گرفته‌اند، تمام تلاش خود را به خرج می‌دادند. زمانی که یک رهبر سازمانی تلاش می‌کند تا کارمندان خود را توانمند کند، از آنها می‌خواهد تا چالش‌ها و مسوولیت بیشتری در کار اخذ کنند.

ممکن است کارمندان چنین کاری را به‌عنوان تلاش رهبر سازمانی برای اجتناب از انجام کار توسط خودش تفسیر کنند. اما دریافتیم که وقتی رهبر سازمانی توانمندساز در زمینه مشاوره و حمایت از توسعه کارمندان نیز فعال است می‌تواند یک رابطه سرشار از اعتماد ایجاد کند. ما دریافتیم که مانند توانمندسازی روانی، این احساس اعتماد به توضیح اثرات رهبری سازمانی توانمندساز، هم در بعد خلاقیت و هم رفتار سازمانی، کمک کرده است. این امر به این دلیل است که اعتماد با تزریق حس امنیت که کارمندان را قادر می‌سازد تا ریسک‌های بیشتری را بدون آسیب‌پذیری بپذیرند، نااطمینانی را در محیط سازمان کاهش می‌دهد.

حس توانمندی، همیشه عملکرد وظایف روزانه را بهبود نمی‌بخشد

ما دریافتیم که رهبران سازمانی توانمندساز، منجر به عملکرد خوبی در وظایف روزانه و شغلی کارمندان می‌شوند؛ اما در این زمینه نسبت به رهبران سازمانی غیرتوانمندساز چندان تفاوتی نداشتند. همچنین میزان زیادی نوسان نیز وجود داشت: گاهی رهبران

سازمانی که تلاش می‌کنند کارمندان‌شان را توانمند کنند، بیشتر از فایده به آنها آسیب می‌رسانند. به عنوان مثال، یک مطالعه در تحلیل ما نشان داده است که با تلاش برای ارائه مسوولیت و چالش بیشتر به کارمندان در محیط کار، رهبران سازمانی توانمندساز، بار مسوولیت کارمندان‌شان را زیاد می‌کنند و در نتیجه استرس شغلی آنها را بالا می‌برند. رهبران سازمانی توانمندساز که عملکرد بهتر در وظایف روزانه را می‌دیدند، کسانی بودند که رابطه خوب با کارمندان‌شان را توسعه داده و بیشتر مورد اعتماد قرار می‌گرفتند.

نتایج ما دوباره نشان داد که از چگونگی درک کارمندان از رفتار رهبر سازمانی‌شان، می‌توان اثرات هدایت کارمندان با توانمندسازی آنها را تعیین کرد. ممکن است کارمندان خودمختاری بیشتر یا تصمیم‌گیری اشتراکی را به عنوان شاخصی ببینند که نشان‌دهنده اعتماد رهبر سازمانی به آنهاست و به آنها فرصت‌هایی برای توسعه و رشد ارائه می‌دهد یا ممکن است آنها را به عنوان الگویی ببینند که رهبر سازمانی قادر به هدایت سازمان نیست و تلاش می‌کند تا از تصمیمات دشوار اجتناب کند. در مورد دوم، ممکن است کارمندان در مورد نقش‌شان ناامید و نامطمئن بشوند و در نتیجه عملکرد بدتری در وظایف روزانه خود داشته باشند. در نتیجه وقتی رهبران سازمانی تلاش می‌کنند تا کارمندان را توانمند کنند و به آنها قدرت بیشتری بدهند، ضروری است که فشار خیلی زیاد به آنها وارد نکنند و مانع از ایجاد نااطمینانی شوند.

کلید این موضوع در درک انتظارات کارمندان نهفته است. تحقیقات اخیر نشان داده است که کارمندان از اینکه رهبران سازمانی باید تا چه حد آنها را توانمند کنند، انتظارات خودشان را دارند. وقتی نگرش‌های توانمندساز رهبران سازمانی با انتظارات زیردستان منطبق نباشد- به عنوان مثال، اگر آنها خودمختاری و مسوولیت‌های تصمیم‌گیری خیلی زیاد یا خیلی کمی را به زیردستان اعطا کنند- ممکن است کارمندان ارزیابی منفی از این رفتار داشته باشند.

واکنش برخی کارمندان بیش از سایرین نسبت به سبک رهبری توانمندساز

برای فهم بیشتر اینکه چرا رهبری سازمانی توانمندساز، عملکرد شغلی روزانه برخی از کارمندان را بهبود می‌بخشد اما عملکرد سایرین را خیر، دیگر فاکتورهایی را تحلیل کردیم که ممکن است در این میان نقشی ایفا کنند؛ مانند محیط فرهنگی، صنعت و تجربه کارمندان.

بحث‌هایی پیرامون اینکه آیا قدرت دادن به کارمندان یک اصل مدیریتی «غربی» است یا خیر وجود دارد؛ ممکن است فردی این مساله را در فرهنگ‌های «شرقی» مانند چین معنا نکند. ما اثرات رهبری سازمانی توانمندکننده بر عملکرد وظایف کارمندان را در فرهنگ‌های غربی و شرقی بررسی کردیم. در کمال شگفتی، دریافتیم که رهبران سازمانی که توسط کارمندان در شرکت‌های واقع در فرهنگ‌های شرقی (مانند چین) به عنوان افرادی توانمندکننده شناخته شده بودند، نسبت به رهبران سازمانی در

فرهنگ‌های غربی (مانند ایالات متحده آمریکا) اثر بزرگتری بر عملکرد روزانه دارند.

به عبارت دیگر، رفتارهای رهبری سازمانی توانمندکننده و قدرت‌دهنده (به عنوان مثال، واگذاری اختیار و ارائه مسوولیت اضافی) منجر به عملکرد بهتر شغلی در فعالیت روزانه کارمندان در فرهنگ‌های شرقی در مقایسه با فرهنگ‌های غربی شده است. این نتیجه ممکن است با این حقیقت توضیح داده شود که در جوامع شرقی مانند چین، هند و جمهوری کره، از افرادی که در قدرتمندترین جایگاه‌ها هستند، انتظار می‌رود تا به افراد در جایگاه‌های پایین‌تر کمک و از آنها حمایت کنند و از زیردستان نیز انتظار می‌رود تا وفادار باشند و از رهبر سازمانی خود اطاعت کنند. این هنجار اجتماعی باید پذیرش توانمندسازی رهبری سازمان را بین کارمندان افزایش دهد و حتی اثرات آن را تقویت کند.

اما در جوامع غربی، مانند ایالات متحده، انگلستان و آلمان، ممکن است کارمندان استقلال بیشتری را از سوی رهبر سازمانی خود ترجیح داده و انتظار داشته باشند. در این زمینه، مراقبت و نگرانی گسترده که توسط رهبر سازمانی توانمندساز نشان داده شده، می‌تواند به عنوان یک تعدی یا حتی تلاشی برای کنترل غیررسمی دیده شود. این امر ممکن است توضیح دهد که چرا ما اثرات ضعیف‌تری در فرهنگ‌های غربی پیدا کرده‌ایم که در آن رهبری سازمانی توانمندساز به نظر همیشه مورد پذیرش نیست. همچنین به این موضوع نگاهی انداخته‌ایم که آیا رهبری سازمانی توانمندساز در کسب‌وکارهای

کاربر (labor-intensive) (مانند خدمات گردشگری، ساخت‌وساز، آموزش و مراقبت‌های پزشکی) که در آن «افراد» برای کارآیی سازمانی کلیدی هستند، در مقایسه با کسب‌وکارهای دارای بر (asset-intensive) (به عنوان مثال، انرژی، ارتباطات از راه دور و حمل‌ونقل) که به سرمایه قابل‌توجهی از دارایی‌های فیزیکی و مالی نیاز دارند، موثرتر خواهد بود یا خیر. با کمال تعجب این مورد آن چیزی نبود که فکرش را می‌کردیم.

ما فرض کردیم که ممکن است رهبری توانمندساز در کسب‌وکارهای دارای بر به دلیل اتوماسیون و فرآیندهای کاری ساختاریافته‌تر، بیشتر اجباری باشد؛ اما یافته‌های ما نشان می‌دهد که رهبری سازمانی توانمندساز در صنایع مختلف سودمند است. در نهایت، بررسی کردیم که کدام کارمندان ممکن است از یک رهبر سازمانی که به دنبال توانمندسازی آنهاست بیشترین سود را ببرند و به‌طور خاص به تصدی کارمندان در خلال یک شرکت نگاهی انداختیم چراکه این اطلاعات به‌طور نمونه در اکثر مطالعات در دسترس هستند و نماینده خوبی برای درک سطح تجربه کارمندان در خلال یک سازمان محسوب می‌شود. ما دریافتیم که رهبری سازمانی توانمندساز تاثیر به مراتب مثبت‌تری بر عملکرد روزانه کارمندانی داشته که در مقایسه با کارمندانی که برای مدت طولانی در مشاغلشان حضور داشته‌اند، تجربه کمتری دارند. به عبارت دیگر، رهبران سازمانی توانمندساز، بهبودهای بیشتری در عملکرد شغلی بین کارمندان کم‌تجربه‌تر نسبت به

کارمندان باتجربه‌تر مشاهده کردند.

این مساله همچنین ما را شگفت‌زده کرد چرا که تصور می‌کردیم کارمندان با تجربه و دانش شغلی کمتر، توانایی اندکی برای کسب فرصت‌های داده شده به آنها توسط مدیران خواهند داشت. گرچه احتمالاً اعضای جدیدتر به‌طور خاص در کسب فرصت‌ها هوشیار هستند و تاثیر خوبی می‌گذارند، بنابراین ممکن است دادن فرصت به پرسنل جدیدتر برای تصاحب نقش‌شان، به‌طور خاص یک ابزار رهبری سازمانی موثر باشد.

توانمندسازی، در واقع حمایت از کارمندان است

گرچه، تحلیل ما دیدگاه‌های جدیدی را در مورد رهبران سازمانی توانمندساز بیان می‌کند، اما در برخی حوزه‌ها مطالعات نسبتاً اندکی برای تحلیل در دسترس بود. به عنوان مثال، مطالعات طولی بسیار اندک بودند و بنابراین نمی‌توانستیم رابطه علت و معلول را تعیین کنیم؛ همبستگی‌های ما تایید نمی‌کنند که آیا رهبری توانمندساز منجر به افزایش در عملکرد کارمندان می‌شود یا خیر و اینکه آیا کارمندانی که عملکرد بهتری دارند به احتمال زیاد مسوولیت بیشتری به آنها داده می‌شود و توسط رهبران‌شان توانمند می‌شوند یا خیر و مطالعات کمتری از داده‌های واقعی عملکرد (مانند داده‌های فروش) استفاده کردند؛ بیشتر مطالعات بر رتبه‌بندی رهبر سازمان از عملکرد کارمندان متکی بودند که ممکن است دچار سوگیری شود. به‌طور کلی، گرچه نتایج ما نشان می‌دهد که رهبری سازمانی توانمندساز

شکوفه های بهاری - کرمانشاه

مخاطبان محترم بولتن الکترونیک سندیکای صنعت
برق ایران (رسانا) خواهشمند است نظرات، پیشنهادهای
و نقدهای خود را از طریق ایمیل ahmadi@ieis.ir و یا
شماره تلفن های ۰۶-۶۶۵۷۰۹۳۰ به ما اطلاع دهید.
با تشکر و سپاس از همراهی شما

نازنین احمدی
مسئول بولتن روزانه سندیکا